

Babels motsvarighet

Predikan av pastor Thomas Floyd

När jag var liten och gick i söndagsskolan fick vi höra att anledningen till att människor talar olika språk var att någon för länge sedan byggde ett torn i Mellanöstern – ett torn som gjorde Gud arg. Som straff förvirrade Gud människornas språk och spred dem över jorden.

Det skulle dröja 40 år innan jag upptäckte Swedenborg och motsvarighetsläran, och med den en djupare förståelse av berättelsen om Babels torn.

Läsningar från Ordet

"Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Det är det största och första budet. Sedan kommer ett som liknar det: Du ska älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna."

Matteus 22:37-40

"Hela jorden hade ett enda språk och samma ord. Men när människorna bröt upp och drog österut, fann de en lågslätt i Shinars land och bosatte sig där. De sade till varandra: "Kom, så slår vi tegel och bränner det!" Teglet använde de som sten, och som murbruk använde de jordbeck. Och de sade: "Kom, så bygger vi oss en stad och ett torn med spetsen uppe i himlen! Låt oss göra oss ett namn, så att vi inte sprids ut över hela jorden."

Då steg Herren ner för att se på staden och tornet som människorna byggde. Herren sade: "Se, de är ett enda folk och de har ett enda språk. Detta är deras första tilltag, och härefter ska ingenting vara omöjligt för dem vad de än beslutar sig för. Låt oss stiga ner och förbistra deras språk, så att den ene inte förstår vad den andre säger."

Så spred Herren ut dem därifrån över hela jorden, och de slutade bygga på staden. Den fick namnet Babel, eftersom Herren där förbistrade hela jordens språk, och därifrån spred han ut dem över hela jorden.”

Första Moseboken 11:1-9

Från Swedenborgs skrifter

”Verserna 1–9 handlar den första forngamla kyrkan, som kom efter syndaflo den.

Vers 1 handlar om denna forngamla kyrkans första fas, där alla hade samma lära.

Vers 2 handlar om den andra fasen, där kyrkan började förfalla.

Vers 3 handlar om den forngamla kyrkans tredje fas, där det falska som skapats av egoism började dominera.

Vers 4 handlar om den fjärde fasen, där människorna började utöva makt och kontroll genom sitt sätt att dyrka det gudomliga. På så sätt förändrades kyrkans tillstånd, så att det goda försvann från tron. Det är detta som verserna 5 till 9 handlar om.”

AC ##1279-1280

”Det aktuella ämnet är den forngamla kyrkan i allmänhet, och det faktum att denna kyrkas inre tillbedjan med tiden förfalskades och förvändes. Kyrkans yttre tillbedjan mötte därför samma öde, eftersom den yttre tillbedjan speglar den inre.

Förfalskningen och förvändningen av den inre tillbedjan framställs här som Babel.”

AC #1283

I Första Moseboken berättas om hur mänskligheten en gång talade samma språk och var ett enat folk. De beslutade sig för att bygga en stad med ett torn som nådde ända upp i himlen. De ville göra sig ett namn. Men Gud såg vad de höll på med.

Swedenborgs tolkning – en berättelse om inre tillstånd

Swedenborg förklarar att berättelsen om Babels torn handlar om den forngamla kyrkan och dess förfall.

- I början hade alla samma lära – de levde i enlighet med den gudomliga kärleken.

- Med tiden började falska idéer och själviska ambitioner ta över.
- Till slut handlade tron mer om makt och kontroll än om kärlek och vishet.

När Gud förbistrade språken var det en bild på hur människorna inte längre kunde förstå varandra, andligt. De hade vänt sig bort från det sanna ljuset och börjat bygga sin tro på den egna förträffligheten istället för på Gud.

Swedenborg skriver:

“Den inre tillbedjan förfalskades och förvändes. Kyrkans yttre tillbedjan mötte därför samma öde, eftersom den yttre tillbedjan speglar den inre. Förfalskningen av den inre tillbedjan framställs här som Babel.” (AC #1283)

Människans önskan att skapa det oförgängliga

Berättelsen om Babels torn handlar om mänsklig stolthet – vår strävan att kontrollera och övervinna allt, att försöka skapa något som är evigt och oförstörbart.

I det gamla Mesopotamien byggde man städer annorlunda än idag. Själva staden var ofta en administrativ plats med tempel och stora torn – ziggurater – som dominerade horisonten.

Intressant nog varnade Mesopotamiens egna texter för just detta sätt att bygga. En gammal text säger:

“Om en stad reser sig som en bergstopp till mitten av himlen, kommer den staden att förvandlas till en ruin.”

Enligt Första Moseboken blev *“Kush far till Nimrod, som var den förste som fick stor makt på jorden. Han var en väldig jägare inför Herren. Därför brukar man säga: ‘En väldig jägare inför Herren som Nimrod’”* (1 Mos 10:6-9). Det var härskaren Nimrod som enligt traditionen låg bakom tornet i Babel. Namnet Nimrod betyder *“han som gör uppror”* på hebreiska – som ju är passande i det här sammanhangen.

När människan börjar dyrka sig själv

Det som gör berättelsen evigt aktuell är hur den beskriver vad som händer när människan låter sitt eget ego ta över.

Det handlar inte om en svartsjuk Gud som straffar människan för att hon är ambitiös. Det handlar om vad som händer när vi släpper taget om den gudomliga kärleken och istället låter självkärlek och hybris styra våra liv.

“Hela jorden hade ett enda språk och samma ord,” säger Bibeln. Enligt Swedenborg betyder det att människorna delade samma lära – samma förståelse av vad som var gott och sant. De levde i harmoni med den gudomliga kärleken.

Men något hände.

“Människorna bröt upp och drog österut, fann en lågslätt i Shinars land och bosatte sig där.”

Enligt Swedenborg betyder det att de lämnade den gudomliga kärleken och istället lät självkärlek styra. De valde bort kärleken till nästan och ersatte den med en ny livsprincip: *“Vad kan jag få ut av det här?”* Eller som den rysk-amerikanska filosofen och författaren Ayn Rand en gång skrev:

“Människan är ett heroiskt väsen, med den egna lyckan som det moraliska syftet med sitt liv.”

Detta ”jag först”-tänkande har gång på gång lett till människans fall.

Adam och Nimrod – ett mönster i historien

När Gud såg på tornet sa han:

“Se, de är ett enda folk och de har ett enda språk. Detta är deras första tilltag.”

Det påminner om berättelsen om Adam och Eva. Adam hade det bra i Paradiset men ville ha mer. Han var inte nöjd.

På samma sätt blev människorna i Babel uttråkade av att ha det bra. De började lita mer på sin egen vishet än på den gudomliga kärleken. Och när självkärleken tar över, går det snett ganska snabbt.

Swedenborg beskriver hur historien om Adam och Eva visar hur den första kyrkan – den Fornäldsta kyrkan – förföll genom mänskligt högmod. Babel är en upprepning av samma misstag.

Ett mänskligt mönster – och en väg tillbaka

Byggandet av Babels torn följer ett mönster vi känner igen: Vi vänjer oss snabbt vid att ha det bra. Det är lätt att glömma att välfungerande samhällen bygger på samarbete och att dela med sig – som är andliga principer.

Och när vi vant oss, börjar vi tro att vi kan klara oss själva. Vi vänder blicken inåt, mot vår egen förträfflighet.

Kanske var det så de tänkte i Babel?

När Gud blev människa genom Kristus fick vi en ny andlig mall för hur vi kan leva i gudomlig kärlek. Men det är upp till oss att ta emot den. Swedenborg skriver:

”Då nu alla tar emot den himmel som är utanför dem i enlighet med karaktären på den himmel som är inom dem, så tar de också emot Herren på ett liknande sätt, ty det är Herrens Gudomliga som bildar himlen.

När således Herren framstår som närvarande i något himmelskt samhälle, visar han sig där i överensstämmelse med det godas karaktär som samhället är i, och alltså inte på samma sätt i ett samhälle som i ett annat. Orsaken till denna olikhet ligger inte i Herren, utan i dem som ser på honom utifrån sitt eget goda. Med andra ord, det är på detta olikheten beror. De påverkas också av hans åsyn alltefter sin kärleks karaktär.”

HH #55

Gudomlig kärlek är himmelsk kärlek – och himlen finns inom oss, om vi vill.

När människorna i Babel byggde sitt torn använde de inte sten, utan tegel – som är en människoskapad ”sten”. De ville själva forma och kontrollera allt.

Det är lätt att tänka så, särskilt när saker och ting går bra. Men det är därför vi måste träna oss i gudomlig kärlek. Det kan kännas svårt i början, men vi kan ta ett steg i taget. Och i varje situation vi möter kan vi – istället för att fråga *“Vad är bäst för mig?”* – fråga *“Vad är bäst för oss alla tillsammans?”*

“Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Det är det största och första budet. Sedan kommer ett som liknar det: Du ska älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna.”

Matteus 22:37-40

Amen